

1944, september 16. Kijev. — Zvláštne hlásenie náčelníka Ukrajinského štábu partizánskeho hnutia generálporučíka T. A. Strokača tajomníkovi Ústredného výboru Komunistickej strany (boľševikov) Ukrajiny N. S. Chruščovovi o partizánskom hnutí v Československu, Maďarsku a Rumunsku.

Prísne tajné

O rozvoji partizánskeho hnutia a bojovej činnosti partizánov
v Československu, Maďarsku a v Rumunsku

V júni 1944 Ukrajinský štáb partizánskeho hnutia podľa príkazu ÚV KS(b)U prišiel k príprave, formovaniu a leteckému prepravovaniu partizánskych oddielov a organizátorských skupín na územie Československa, Maďarska a Rumunska s úlohou organizovať a rozvíjať partizánske hnutie v týchto krajinách.

Za obdobie júl—august 1944 Ukrajinský štáb partizánskeho hnutia do spomínaných krajín zhodil 35 organizátorských partizánskych oddielov, o celkovom počte 543 ľudí, ktoré vyrástli vo veľké partizánske brigády a zväzky.

K 12. septembru tohto roku na území Československa a Maďarska pôsobí 7 partizánskych brigád, 2 zväzky a 12 oddielov, o celkovom počte 15 650 ľudí.

Československo

K 10. septembru 1944 na územie Slovenska do priestoru Ružomberka a Prešova bolo zhodených 16 organizátorských partizánskych oddielov o celkovom počte 249 ľudí.

Oddiely nadviazali na Slovensku spojenie s miestnymi národnými výbormi, s vedúcimi okresných výborov komunistickej strany, a tiež s velením povstaleckej slovenskej armády; opierajúc sa o ich podporu rozvinuli širokú organizátorskú prácu medzi obyvateľstvom a slovenským vojskom, v dôsledku čoho k 10. septembru 1944 na území Slovenska pôsobí a udržiava s Ukrajinským štábom partizánskeho hnutia rádiové spojenie: 7 partizánskych brigád, 2 zväzky a 7 oddielov, o celkovom počte 15 153 ľudí. Najväčšie z nich sú:

1. Veličkova brigáda	2085 ľudí	pôsobí v priestore Turč. Svätého Martina
2. Jegorovova brigáda	2800 ľudí	„ „ „ „ „
3. Voľanského brigáda	600 ľudí	„ v priestore Liptovského Hrádku
4. Bielikova brigáda	750 ľudí	„ 15 km sz. od Revúcej, v priestore dediny Muráň
5. Sečanského brigáda	770 ľudí	„ v priestore Ružomberka
6. Polova brigáda	425 ľudí	„ 40 km záp. od Turč. Sv. Martina
7. Popovova brigáda	1524 ľudí	„ 20 km záp. od Turč. Sv. Martina
8. Šukajevov zväzok	4300 ľudí	„ v priestore 20 km sz. od Prešova
9. Jagupovov zväzok	1070 ľudí	„ v priestore 20 km jv. od Prešova
10. Majorovov oddiel	300 ľudí	„ v priestore 20 km južne od Prešova

Maďarsko

Na územie Maďarska v priestore Mukačeva, Szigetú a Egru Ukrajinský štáb partizánskeho hnutia zhodil 11 organizátorských oddielov o celkovom počte 166

Iudí. Jeden oddiel nepriateľ rozbil, tri oddiely prešli do sovietskeho tyla a tri oddiely po zhodení nenadviazali spojenie a ich osud nie je známy.

V súčasnosti na území Maďarska pôsobia: 1 partizánsky zväzok a 3 oddiely o celkovom počte 496 Iudí.

1. Zväzok Tkanko[?] 415 Iudí, pôsobí 30 km sv. od Užhorodu
2. Oddiel Uszta[?] 48 Iudí, pôsobí 30 km záp. od Mukačeva
3. Priščečov oddiel, 12 Iudí, pôsobí 30 km záp. od Mukačeva
4. Kuznecov oddiel, 21 Iudí, pôsobí 40 km záp. od Miškolca.

Podľa hlásení veliteľov partizánskych oddielov, obyvateľstvo Maďarska sa chová k partizánom nepriaznivo, ich objavenie hneď hlási žandárom alebo vojsku a pomáha pri prenasledovaní partizánov.

Rumunsko

Na územie Rumunska bolo zhodených 8 organizátorských partizánskych oddielov o celkovom počte 128 Iudí, z ktorých k 10. 9. 1944 v tyle nepriateľa na území Rumunska pôsobí 1 partizánsky oddiel pod velením Tiščenka, 5 oddielov nepriateľ hneď po zhodení obklúčil a rozptýlil a 2 oddiely sa spojili s jednotkami Červenej armády.

*

Partizánske oddiely, ktoré pôsobia na území Československa, Maďarska a Rumunska, za obdobie júl—august 1944, v podmienkach organizačného obdobia, zničili 6200 nepriateľských vojakov a dôstojníkov, vykoľajili 44 vojenských vlakov. Zničili 31 rušňov, 652 vagónov, 17 tankov, 125 áut, 5 obrnených áut, 10 motocyklov, zostrelili 9 lietadiel. Vyhodili 7 železničných a 15 cestných mostov. Poškodili jeden obrnený vlak. Zničili 14 bunkrov a 4 sklady s vojenskými zásobami a potravinami.

Partizáni dobyli 12 tankov, 15 skladov so strelivom, potravinami a šatstvom, 6 diel, 8 áut, do 150 pušiek, 8 guľometov, 200 ton benzínu.

V priestore Vrútok, Žiliny, Nitry, Prešova, Telgártu, Zlatých Moraviec (stredné a východné Slovensko) partizáni vedú úporné boje s nemeckými vojskami, podporovanými tankmi, samochodným delostrelectvom a letectvom.

Na strednom Slovensku partizáni spolu s povstaleckou slovenskou armádou obsadili a držia priestor Sv. Martin, Ružomberok, Zvolen, Banská Bystrica, Červená Skala, Prievidza o celkovej ploche 5000 km².

Na východnom Slovensku, v priestore Prešova, Bardejova, Humenného partizáni manévrujú v lesných masívoch a kontrolujú územie o celkovej ploche do 1000 km².

Náčelník Ukrajinského štábu partizánskeho hnutia — *generálporučík T. Strokač*